

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.I.10.685/2007/3.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Dr. Berkéné dr. Porpáczy Szilvia ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Schall Norbert ügyvéd által képviselt alperes ellen nem vagyoni kártérítés iránt a Pécsi Munkaügyi Bíróságnál 3.M.266/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.010/2007/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

v é g z é s t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.010/2007/6. számú ítéletét - a Pécsi Munkaügyi Bíróság 3.M.266/2005/22. sorszámú ítéletére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét egyenként 10.000 /tízezer/ forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 60.000 /hatvanezer/ forintban állapítja meg.

I n d o k o l á s :

A felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetét a Pécsi Munkaügyi Bíróság 3.M.266/2005/22. számú ítéletével elutasította.

Az elsőfokú ítéleti tényállás szerint a felperes 2003. június 1-jétől 2004. május 31-éig tartó határozott időre létesített közalkalmazotti jogviszonyt az alperessel, a munkáltató a kinevezést 2004. július 3-áig meghosszabbította. A kinevezés a hangverseny zenekar I. hegedű tutti munkakörre vonatkozott. Az alperes 2004. május 28-án levélben értesítette a felperest a 2004. június 2-ai próbajátékról, amelyen a felperes betegsége miatt nem

tudott megjelenni, így a meghallgatására 2004. július 1-jén került sor. A próbajáték során a bizottság a felperes és M. M. játékát hallgatta meg, valamint N. F.-t felvételtől, és egyhangúlag M. M.-t választották, mivel az ő próbajátékát ítélték eredményesnek. A felperes ezt követően depressziós megbetegedéssel hónapokra keresőképtelen állományba került, további próbajátékokon nem tudott részt venni, munkanélküli ellátásban részesült. Ezt követő időben veszítette el édesanyját, baráti, művészi közösségét, és élettársi kapcsolata is ezzel egyidőben bomlott fel.

A felperes keresetében 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a pályáztatás, a próbajáték során az alperes megszegte a kollektív szerződés előírásait, hiányzott a pontozólap, a bizottság összetétele szabálytalan volt, M. M. nem is ugyanarra az álláshelyre jelentkezett. Főként azt kifogásolta, hogy nem derült ki a számára, miért nem őt választotta a bizottság.

A munkaügyi bíróság által kirendelt igazságügyi pszichológus szakértő szerint az állásvesztés kb. 40%-os mértékben okolható a felperes állapota kialakulásáért. A szakértő kitért arra, hogy a felperes állapota kialakulásában közrehatott, hogy magát belső pályázónak értékelve olyan helyzetre készült, amelyből ő kerül ki „győztesként”.

A munkaügyi bíróság az alperes pályázati eljárását vizsgálva nem találta megállapíthatónak a kártérítés alapjául hivatkozott jogellenességet, mivel a bizottságot nem terhelte indokolási kötelezettség, a bizottság egyhangúlag döntött, a kisebb szabálytalanságok pedig nem voltak összefüggésbe hozhatók a felperes egészségromlásával. Mindezek alapján alaptalannak ítélte a nem vagyoni kárigényt. Nem találta bizonyítotttnak továbbá, hogy a felperes jó hírnévhez való joga sérült volna.

A felperes fellebbezése alapján eljárta Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.010/2007/6. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy nem a felperes által a próbajátékkal kapcsolatban felhozott eljárási hibák okozták a felperes kialakult pszichés állapotát, hanem a negatív élmény szubjektív, túlzott megélése, és feldolgozatlansága. Kiemelte azt a szakértői megállapítást is, hogy „építő jellegű kritika” esetén is kialakulhatott volna a betegség. A felperest tehát nem érte olyan nem vagyoni kár, amely miatt az alperes az Mt. 174. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a (4) bekezdésre is, kártérítés megfizetésére lenne kötelezhető.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet „megváltoztatására”, és a keresetének helyt adó határozat hozatalára irányult. Álláspontja szerint a jogerős ítélet ténybeli tévedésen alapul, mivel a kollektív szerződés - és nem pedig a másodfokú bíróság által hivatkozott közalkalmazotti szabályzat - kifejezetten rendelkezik arról, hogy a munkavállalónak jogában áll a róla készült anyagokba betekinteni. Az alperes kétszeri sürgetésére utóbb végül is megküldte a részére a próbajáték jegyzőkönyvét. Az eljáró bíróságok az előbbi ténnyel és a szakértői véleménnyel ellentétben állapították meg a keresete alaptalanságát. Nem felelt meg a valóságnak az eljáró bíróságok megállapítása arról, hogy belső pályázóként meglepődött a bizottság döntésén, hiszen tisztában volt a sikeres próbajáték szükségességével. Arra hivatkozott, hogy a perben bizonyította az okozati összefüggést, a munkáltató kimentési okot nem bizonyított, a jogerős ítéletben felhozottak legfeljebb a nem vagyoni kártérítés mértékének megállapításánál lettek volna értékelhetők. Mindezek miatt a jogerős ítélet sérti az Mt. 174. §-át, 177. § (2) bekezdését, a kollektív szerződés ötödik, záró rendelkezések a) pontját, és a Pp. 206. § (1) bekezdését.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A felperes keresete annak megállapítására irányult, hogy a közalkalmazotti jogviszonyával összefüggésben tartott próbajátéka eredménytelennek minősítése miatt következett be az egészségromlása.

A Kjt. 83. §-a szerint a közalkalmazottak tekintetében is alkalmazandó Mt. 174. § (1) bekezdése értelmében a munkáltató a munkavállalónak munkaviszonyával (közalkalmazotti jogviszonyával) összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül teljes mértékben felel. A munkáltató kártérítési felelőssége eszerint vétkesség nélküli, objektív felelősség, a fennállásához a kárnak a munkaviszonnyal (közalkalmazotti jogviszonnyal) összefüggésének bizonyítottsága elegendő.

A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az igazságügyi pszichológus szakértői véleménye megállapította, miszerint a kialakult pszichés zavarai és szomatikus tünetei okozati összefüggésbe hozhatók a próbameghallgatás sikertelenségével, a felperes által hivatkozott eljárási hibákkal (16. sorszámú szakvélemény 9. oldal ad. 4.) pont). Eszerint az

egészségkárosodásnak az alperes működésével összefüggése fennállt. Az egészségkárosodás okának elháríthatatlansága abban az esetben mentesíti a munkáltatót, ha ez az ok a működési körén kívül merült fel [Mt. 174. § (2) bekezdés, MK 29. számú állásfoglalás, MD II.389.].

A perben az alperes a felperes kizárólagos elháríthatatlan magatartására és vétkes közrehatására nem hivatkozott [Mt. 174. § (2) és (3) bekezdés]. Ezért a felperes helytállóan adta elő a felülvizsgálati kérelmében, hogy az eljáró bíróságok által vizsgált alperesi magatartások és körülmények a nem vagyoni kártérítés mértékének megállapításánál értékelhetők, mivel a közalkalmazotti jogviszonnyal összefüggésben bekövetkezett egészségromlásért az alperes objektív felelőssége fennáll, függetlenül a próbajáték során esetlegesen elkövetett alperesi mulasztásoktól.

Az egészség megsértése a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti (Ptk. 76. §). A nem vagyoni kártérítés összegét az eset összes körülményeinek, konkrét sajátosságainak, a károsult személyi körülményeinek alapulvételével kell meghatározni. Az adott esetben az előbbieket keretében mérlegelni szükséges, hogy a felperes pszichés állapotának kialakulása milyen mértékben függött össze a közalkalmazotti jogviszonyával, az élete hátrányos megváltozásának mennyiben volt okozója más, a közalkalmazotti jogviszonyon kívüli körülmény. Mindezek tekintetében a bizonyítás az alperest terheli [Mt. 177. § (2) bekezdés, Pp. 164. § (1) bekezdés].

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - a munkaügyi bíróság ítéletére is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította (Pp. 275. § (4) bekezdés).

A Pp. 275. § (5) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárás költségét és illetékét csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

Budapest, 2008. április 23.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő